

ЦЕНТРАЛИЗОВАННАЯ РЕЛИГИОЗНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
ДУХОВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ МУСУЛЬМАН
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

ЦЕНТРАЛИЗОВАННАЯ МУСУЛЬМАНСКАЯ
РЕЛИГИОЗНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
СОВЕТ МУФТИЕВ РОССИИ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ МӨСЕЛМАННАРЫ ДИНИЯ НЭЗАРӘТЕ РӘИСЕ,
РОССИЯ МӨФТИЛӘР ШУРАСЫ РӘИСЕ

МӨФТИ ШӘЕХ

РАВИЛ ГАЙНЕТДИННЕН

ГЫЙД ӘЛ-ӘДХА — КОРБАН ГАЕТЕ

МӨНӘСӘБӘТЕ БЕЛӘН

МӨРӘЖӘГАТЬНАМӘСЕ

Мәскәү
Һижри белән 1440 елның
10нчы зөлхижжә көне

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**БИСМИЛЛӘӘҺИР-
РАХМӘӘНИР-РАХИИИМ!**

Рәхмәтле вә Мәрхәмәтле Аллаһ исеме белән баһшыйм!

Жирләрдә вә күкләрдәге барча мөхлүкат олылаган, галәмнәр Хужасы, тиндәше булмаган Аллаһу Сүбханәһү вә Тәгаләгә барча хәмде-сәнәләребез булса иде. Сөекле Пәйгамбәребез Мөхәммәд Мостафага Аллаһының сәләме булса иде. Пәйгамбәребез әһленә, сәхабәләренә, аның пәйгамбәрлегенә инанып туры юлга баскан һәр мөселман затына Кыямәт көненәчә Аллаһу Тәгалә Үзенә рәхмәтен вә бәрәкәтен бирсә иде!

Әс-сәләмү аләйкүм вә рахмәтуллаһи вә бәрәкәтүһү!

Барчагызга да Аллаһуның сәләме вә бәрәкәте булсын!

Газиз дин кардәшләрем!

Без бүген мөселман жәдвәлендәге иң олуг көннәрнең берсе — фарыз хаж гыйбадәтләренең төгәлләнүенә туры килә торган Гыйд әль-Әдха, ягъни Корбан гаетен каршылыйбыз. Жир шарының төрле кыйтгаларынан жыелган төрле милләттәге һәм тән төсендәге миллионлаган дин кардәшләребезнең йөрәге Аллаһу Сүбханәһү вә Тәгаләне ярату һәм күтәрәнке рух белән тулган. Әлегә шатлыклы бәйрәм уңаеннан Россия Федерациясе мөселманнары Диния нәзарәте, Россия мөфтиләр шурасы һәм шәхсән үз исемнән барыгызны да өммәтебез көтеп алган бөек бәйрәм белән котларга рәхсәт итегез.

Зөлхижжә аеның бу изге көннәрендә хажиларыбыз барча галәмнәрнең хужасы Аллаһу Тәгалә каршындагы бурычларын үтәделәр, Раббыбыз кушканнарда буйсындылар:

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا

«Көче җиткән кешеләргә Аллаһуга гыйбадәт өчен хаж кылу фарыз».

(3: 97)

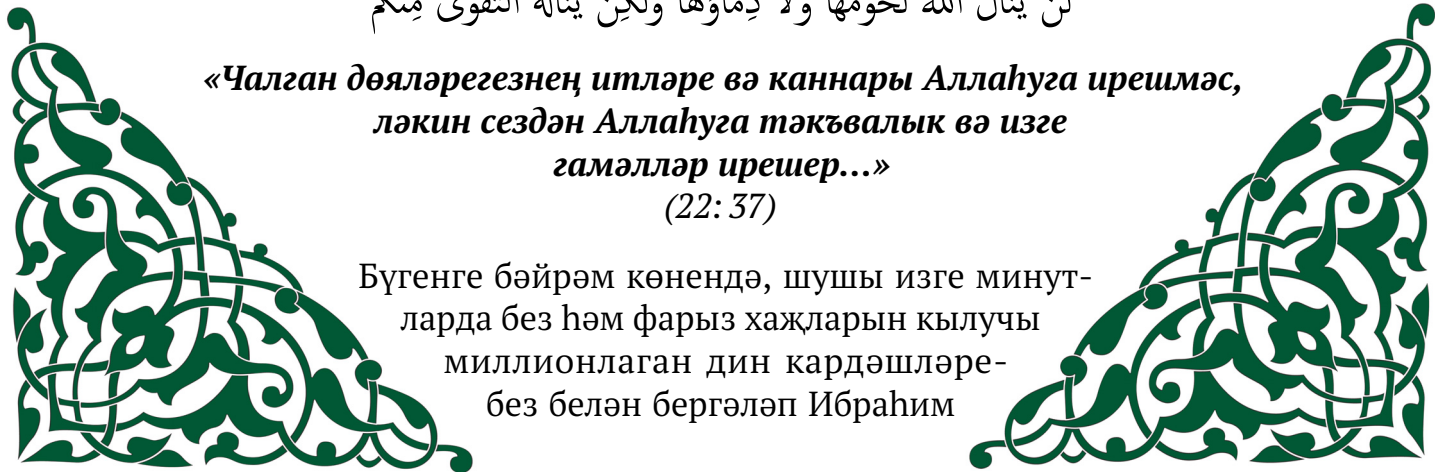
Аллаһу Тәгалә боерган хаж гыйбадәте мөселманнарның малларны корбан итеп чалуы белән төгәлләнә.

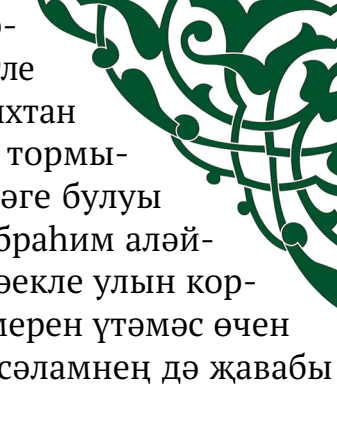
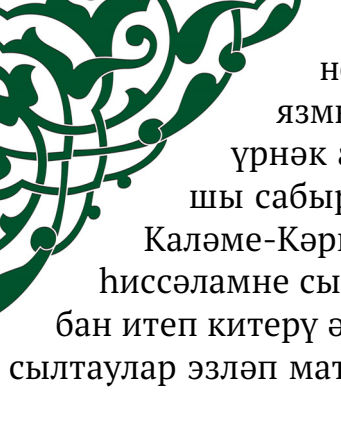
لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ

**«Чалган дөяләрегезнең итләре вә каннары Аллаһуга ирешмәс,
ләкин сездән Аллаһуга тәкъвалык вә изге
гамәлләр ирешер...»**

(22: 37)

Бүгенге бәйрәм көнендә, шушы изге минутларда без һәм фарыз хажларын кылучы миллионлаган дин кардәшләребез белән бергәләп Ибраһим

вә Исмәгыйль пәйгамбәрләр-
нең тормышын, аларның гыйбрәтле
язмышларын искә төшереп, бу тарихтан
үрнәк алабыз. Бу ике пәйгамбәрнең тормы-
шы сабырлык, Аллаһуга тугрылык үрнәге булуы
Каләме-Кәримдә бәян ителә. Раббыбыз Ибраһим аләй-
һиссәламне сынау рәвешендә төшендә аңа сөекле улын кор-
бан итеп китерү әмерен житкәргәч, ул Аллаһ әмерен үтәмәс өчен
сылтаулар эзләп маташмады. Исмәгыйль аләйһиссәламнең дә җавабы
соклануга лаек:

﴿قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ﴾

**«Ул әйтте: “Әй атам! Үземә әмер кылынганны эшлә.
ИншәАллаһ, мине сабыр кылучылардан табарсың”»**
(37: 102).

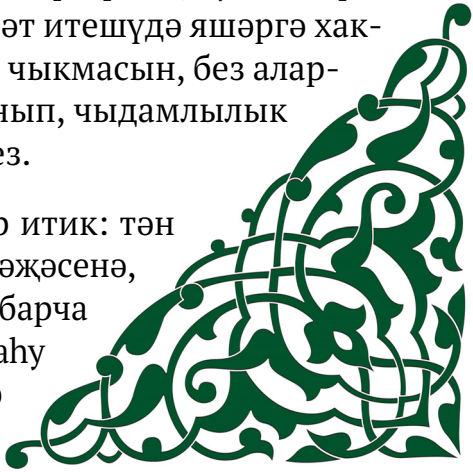

Ибраһим аләйһиссәлам сөекле улын ян ягына яткызып инде корбан итәргә әзер торган-
да ошбу сүзләргә ишетте:

﴿وَنَادَيْنَاهُ أَن يَا إِبْرَاهِيمُ* قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِك نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾

**«Без аңа әйттек: “Әй Ибраһим! Син төштә күргәнгә тугры булдың.
Тәхкыйк, игелек кылучыларга без тиешлесен кайтарабыз”»**
(37: 104–105).

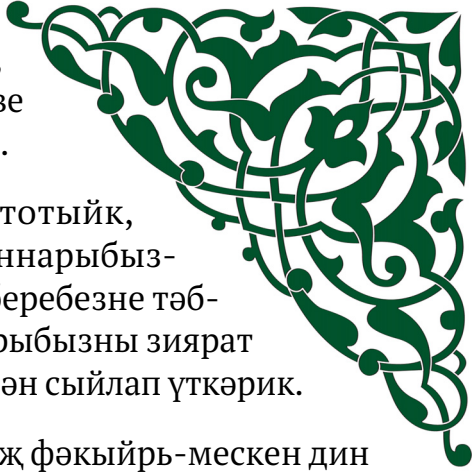

Аллаһу Раббыбыз Ибраһим аләйһиссәламне улын корбан итүдән туктатып, Исмәгыйль
аләйһиссәләм урынына терлек малы корбан итәргә боера. Шул рәвешчә ата кешегә һәм
улына карата чиксез мәрхәмәтен бирә. Кешелек дөньясы өчен тирән нәсихәт бу.

Шуны беркайчан да исебездән чыгармыйк: мәэмин-мөселман Аллаһу Тәгаләнең сынаула-
рына, авырлыкларга әзер булырга тиеш. Иң кыен вакытларда сабыр итеп яшәргә тиешләр.
Ибраһим һәм Исмәгыйль аләйһиссәламнәргә килгән сынауны истә тотып, моннан үзе-
безгә сабак алырга, нәсихәтләнергә тиешбез. Аллаһу Тәгалә үзенең колларыннан диннә-
рендә нык торуларын дәлилләп инсаннарны корбан итүләрен сорамай. Киресенчә, җәм-
гыятькә файда китереп һәм игелекле эшләр башкарып, үзеңнең саулыгыңны, малыңны
һәм вакытыңны корбан итү Аллаһу Тәгаләгә ихлас хезмәт итү булып тора. Без Адәм бала-
ларының гомерен сакларга, бер гаепсезгә кеше каны түгелүләрдән, сугышлардан
сакланырга тиеш. Кешелек үзара татулыкта һәм хөрмәт итешүдә яшәргә хак-
лы. Нинди генә проблемалар һәм чикләүләр килеп чыкмасын, без алар-
ны Аллаһы Тәгаләнең рәхим-шәфкатенә буйсынып, чыдамлылык
күрсәтеп, сабырлык белән уздырырга тиешбез.

Дин кардәшләрем! Тагын шуңа игътибар итик: тән
төсенә, кайсы милләттән булуына, дәрәжәсенә,
матди хәленә аермыйча, дөньяның барча
кыйтгаларыннан инсаннарын Аллаһу
Сүбханәһү вә Тәгалә изге Мәккә

жирләренә бер гаиләдәй жыеп,
кеше корбаннары кабул ителмәвә
фикере тирәсенә берләштергән.

Мөхтәрәм дин кардәшләрем! Истә тотыйк,
бәйрәм өч көн дәвам итәчәк. Мөселманнарыбыз-
ның матур гадәте буенча бу көннәренә бер-беребезне тәб-
рикләп, туганлык жепләрен яңартып, туганнарыбызны зиярат
итеп, аларга бүләкләр өләшеп вә корбан итләреннән сыйлап үткәрик.

Бигрәк тә жәмгыять игътибарына, ярдәмебезгә мохтаж фәкыйрь-мескен дин
кардәшләребезне онытмыйк. Аллаһы ризалыгын өмет итеп чалынган корбан итләр-
е дә, бәйрәм күчтәнәчләре дә ялгызларга, ятимнәргә, мохтажларга барып житәргә тиеш.
Күршеләребезне дә нинди диндә, кайсы милләттән булуларына карамастан, шушы игъ-
тибарыбыздан читтә калдырмыйк.

Аллаһының сөекле пәйгамбәре Мөхәммәд салләллаһу аләйһи вәсәллам әйткән:

أَيَّامُ التَّشْرِيقِ أَيَّامُ أَكْلٍ وَ شُرْبٍ وَ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى

**«Тәшрикъ көннәре — сыйларны ашау
вә эчү вә Аллаһыны зикер кылу көннәредер»
(Мөслим).**

Йөзләгән-меңләгән дин кардәшләребез белән иңгә иң торып бәйрәм намазы укыган
хәлдә, корбан итеп чалган малларның итләре белән туганнарыбызны, күршеләрне сый-
лаган, фәкыйрь-мескеннәргә өләшкән хәлдә без кешелеккә карата үзара туганлык жепләр-
ен тагын да ныгытабыз, иманыбызны камилләштерәбез.

Олуг Корбан гаите көннәрендә Аллаһуга барлык инсаниятнең, төрле дин вә төрле милләт,
төрле фирка әһелләренең үзара кардәшлеген торгыз, аңлашып, татулыкта яшәүләрен бир,
фетнә вә сугышлардан арындыр диеп ялварабыз. Я Рабби, күңелләребезне шәфкать-миһербан
хисләре белән сугарып, барча кешелеккә тынычлык вә иминлек бир, дип догалар кылабыз!

Я Рабби, риясыз, эчкерсез ният белән башкарган гамәлләребез иманнарыбыз ныгуына,
тәкъвалыгыбыз үсүенә сәбәпче булса иде! Я Рабби, корбаннарыбызны кабул кылып, әже-
рен чиксез рәхмәтеңнән өләшсә идең! Я Рабби, хаж гамәлләрен үтәүче кардәшләребез-
нең хажлары кабул булса иде!

Каләбләребезнең түреннән чыккан изге догаларыбызны Ватаныбызның тынычлыгы, имин-
леге, тотрыклылыгы өчен ирештерәбез, гаиләләребезгә бәракәтле, сәгадәтле тормыш,
авыруларыбызга сихәт, мохтажларга дәүләт вә бәрәкәт сорап, галәмнәр хужасы Аллаһу-
га мөрәжәгать итәбез, вә Аңа гыйбадәт кылабыз.

Гыйд әл-Әдха мөбарәк булсын!

Раوي عيسى الدين

**Мөфти шәех Равил Гайнетдин,
Россия Федерациясе мөселманнары Диния нәзарәте рәисе,
Россия мөфтиләр шурасы рәисе**

